

Sažeti pregled rezultata pristupnih pregovora po poglavljima

1 – SLOBODA KRETANJA ROBA

Sloboda kretanja roba glavna je značajka djelovanja jedinstvenog tržišta Europske unije. Uklanjanjem prepreka u trgovini koje onemogućavaju stavljanje proizvoda na nacionalna tržišta, osigurava se jednak tretman svih proizvoda te visoka razina zaštite potrošača, javnog zdravlja i okoliša.

- Hrvatska postaje dio unutarnjeg tržišta Europske unije, na kojem vrijede pravila jednaka za sve proizvode država članica.
- Osigurava se mogućnost da kvalitetni hrvatski proizvodi budu konkurentni na europskom tržištu, te istovremeno da kvalitetni strani proizvodi budu stavljeni na hrvatsko tržište.
- Certifikati izdani u Hrvatskoj priznavat će se u svim državama članicama, čime će hrvatski proizvodi imati slobodan pristup europskom tržištu, a hrvatski će proizvođači izbjeći dvostruka testiranja prilikom plasiranja proizvoda na europsko tržište, što utječe i na smanjenje troškova.
- Hrvatskim potrošačima bit će dostupne detaljne informacije o proizvodu. Radi zaštite zdravlja i potrošača, kao i postizanja veće sigurnosti proizvoda, uskladit će se nadzor s nadležnim europskim tijelima pri stavljanju proizvoda na tržište.
- Kako bi se osigurala dostupnost lijekova na hrvatskom tržištu, za usklađivanje i nadogradnju dokumentacije za stavljanje gotovih lijekova u promet prema europskim propisima, za lijekove koji su registrirani u Hrvatskoj, osigurano je prijelazno razdoblje od 4 godine od dana pristupanja Uniji.

2 – SLOBODA KRETANJA RADNIKA

Sloboda kretanja radnika odnosi se na slobodno kretanje, te pravo na zapošljavanje i boravak tijekom zaposlenja u nekoj drugoj državi članici Europske unije. Za radnike migrante i članove njihove obitelji ona između ostalog obuhvaća područje socijalne sigurnosti (npr. zdravstveno osiguranje, mirovinsko osiguranje, osiguranje za slučaj nezaposlenosti i prava na obiteljska davanja).

- Hrvatski će se građani moći slobodno zaposliti u zemljama Unije bez posebnih odobrenja ili radnih dozvola, osim u onim zemljama koje odluče zadržati postojeća ograničenja u svojim nacionalnim pravima najduže u razdoblju od dvije, pet ili sedam godina. Za one države koje zadrže takva ograničenja, Hrvatska će također moći primijeniti istovrsna ograničenja, pa ni njihovi građani u tom slučaju neće moći raditi u Hrvatskoj bez posebne dozvole.
- Radnik koji seli u drugu državu ima sva radna i socijalna prava, te porezne olakšice kao i matični radnik u državi primateljici za vrijeme dok je tamo u radnom odnosu. Ta prava uključuju zdravstvenu zaštitu, naknade za bolovanje, roditeljske dopuste, i roditeljske dopuste,

naknade za ozljede na radu, pogodnosti za osobe s posebnim potrebama, obiteljske dodatke kao i naknade za nezaposlene i mirovine.

- Što se tiče radnika iz trećih zemalja, sustav radnih dozvola ostat će na snazi, čime će Hrvatska i u budućnosti moći regulirati priljev radne snage iz država koje nisu članice Europske unije.

3 – PRAVO POSLOVNOG NASTANA I SLOBODA PRUŽANJA USLUGA

Sve države članice Europske unije dužne su osigurati odgovarajući i potpuno nediskriminirajući pravni okvir za ostvarivanje prava poslovnog nastana, bez neopravdanih ograničenja. U Uniji usluge je moguće nesmetano pružati na teritoriju svih država članica.

- Temeljem prava na poslovni nastan, hrvatski državljani i hrvatska trgovačka društva će moći započeti i obavljati gospodarske djelatnosti u jednoj ili više država članica Unije, kao samozaposlene osobe ili osnivanjem trgovačkih društava ili podružnica.
- Svi hrvatski poslovni subjekti, odnosno fizičke i pravne osobe, moći će privremeno pružati usluge u svakoj državi članici Unije i bez poslovnog nastanjanja u toj državi.
- Stručne kvalifikacije stečene u Hrvatskoj bit će priznate na području Europske unije, i to u većini slučajeva bez složenih administrativnih postupaka koji se na razini Unije stalno pojednostavljaju kroz sustav uzajamnog priznavanja.
- Hrvatska se obvezala u potpunosti liberalizirati tržište poštanskih usluga do 31. prosinca 2012. godine.
- Stručne kvalifikacije za medicinske sestre za opću njegu koje su stekle srednjoškolsku naobrazbu na području Hrvatske i koje imaju položen stručni ispit bit će priznate na području Europske unije.
- Hrvatska je osigurala da se državljanima članica Europske unije, što dakako i prije svega uključuje hrvatske državljane od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, formalne kvalifikacije stečene do 8. listopada 1991. godine na području bivše Jugoslavije, a koje hrvatsko zakonodavstvo izrijekom izjednačava s dokazima o kvalifikacijama stečenima na području Hrvatske, priznaju kao stečena prava, osim u slučaju stručnih kvalifikacija za primalje sa srednjoškolskim obrazovanjem.

4 – SLOBODA KRETANJA KAPITALA

Ovo poglavlje obuhvaća propise iz područja poput ulaganja, investicijskih fondova, kredita, depozita, osiguranja i prijenosa imovine. Poglavlje se odnosi i na tekuća plaćanja te borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma.

- 1. siječnja 2011. nastupila je potpuna liberalizacija kapitalnih transakcija. Omogućeno je, primjerice, otvaranje računa u inozemstvu, odobravanje kredita nerezidentima te unošenje i iznošenje gotovog novca iz zemlje bez ograničenja.
- Hrvatski građani i poduzetnici moći će bez ograničenja poslovati s financijskim institucijama iz ostalih zemalja Unije.
- Već sada financijske institucije moraju potpuno transparentno informirati građane o cijeni usluge, rokovima izvršavanja plaćanja, korištenim tečajevima stranih valuta, naknadama i kamatama, a propisane informacije moraju građanima dostavljati besplatno.
- Državljanima Europske unije već dvije godine mogu kupovati nekretnine u Hrvatskoj uz iste procedure kao i hrvatski državljani pa članstvo u Uniji neće ništa promijeniti.

- Poljoprivredna zemljišta državljani država članica Unije neće moći kupovati još 7 godina od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. Budemo li smatrali potrebnim, pod određenim uvjetima moći ćemo tražiti produljenje za još 3 godine.

5 – JAVNE NABAVE

Učinkovit sustav javne nabave, utemeljen na transparentnosti, jednakom tretmanu i nediskriminaciji, preduvjet je za gospodarski rast i razvoj te intenziviranje tržišnog natjecanja.

- Od veljače 2005. hrvatski poslovni subjekti mogu bez ograničenja sudjelovati u postupcima javne nabave država članica Unije.
- Sve javne i državne institucije dužne su postupke javne nabave provoditi uz poštovanje načela transparentnosti, što omogućava dodatni nadzor njihova rada.
- Poboljšanje cjelokupnog sustava javne nabave u Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na sprečavanju i prevenciji korupcije, osigurava kvalitetno trošenje novca poreznih obveznika.

6 – PRAVO TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

Poglavlje o trgovačkim društvima odnosi se na osnivanje i poslovanje trgovačkih društava u državama članicama Europske unije, a obuhvaća pravo trgovačkih društava u užem smislu, računovodstvo i reviziju. Usklađivanje europskih propisa o pravu trgovačkih društava jača pravnu sigurnost kao poticaj poslovanju i investicijama.

- Dosadašnjim usklađivanjem zakonodavstva na ovom području propisani su, među ostalim, uvjeti koji trgovačkim društvima omogućuju brži ulazak na tržište, smanjili su se troškovi pri pokretanju stečajnog postupka i sl.
- Danom ulaska Hrvatske u Europsku uniju uvest će se i dva nova oblika trgovačkih društava – Europsko dioničko društvo i Europsko gospodarsko interesno udruženje.
- Osnivanjem Europskog društva omogućeno je jednostavno prekogranično pripajanje društava, kao i prijenos sjedišta društva iz jedne članice u drugu bez likvidacije društva u jednoj i ponovne registracije u drugoj članici.

7 – PRAVO INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Prava intelektualnog vlasništva, koja obuhvaćaju zaštitu autorskih i srodnih prava te prava industrijskog vlasništva, zakonsko su sredstvo kojim njihovi nositelji pretvaraju svoja intelektualna postignuća u određene poslovne vrijednosti.

- Posljedica usklađivanja sa zakonodavstvom Europske unije bit će djelotvornija provedba prava intelektualnog vlasništva, što će poduzetnicima proširiti tržište, učvrstiti marketinški položaj, poboljšati promet roba i usluga, osigurati dodatne prihode od ustupanja licencija, ali i omogućiti izbjegavanje kršenja tuđih prava (krivotvorenje).
- Autorska i srodna prava stječu se bez ikakvih troškova i formalnih postupaka, samim činom stvaranja autorskog ili srodnog djela, njegovom umjetničkom izvedbom ili javnim priopćavanjem.
- Prava industrijskog vlasništva odnose se na zaštitu izuma patentom, zaštitu žiga, zaštitu industrijskog dizajna kojim se štiti vanjski izgled proizvoda i sl., kao i, primjerice, na oznake zemljopisnog podrijetla i izvornosti.

8 – TRŽIŠNO NATJECANJE

Pravila tržišnog natjecanja vrijede za sve sudionike tržišne utakmice na jednak način, a zadaća im je omogućiti bolje funkcioniranje tržišta koje će osigurati veću ponudu roba i usluga po najpovoljnijoj cijeni.

- Ova pravila štite građane zabranjujući poduzetnicima sklapanje sporazuma kojima bi se dogovarale cijene, ograničavala proizvodnja, razvoj i ulaganje ili dijelila tržišta i izvori nabave.
- Ona također sprečavaju zlorabu vladajućeg položaja poduzetnika te onemogućavaju ujedinjavanje poduzetnika koje bi moglo imati negativan utjecaj na tržišno natjecanje.
- Politika tržišnog natjecanja obuhvaća nadzor i praćenje državnih potpora koje su zabranjene kad narušavaju tržišno natjecanje, odnosno stvaraju nepravednu prednost u odnosu na slične sektore na tržištu. Državne potpore dozvoljene su za poticanje istraživanja i razvoja, malog i srednjeg poduzetništva, zaštite okoliša, u slučaju prirodne katastrofe, ili kada se radi o pomoći nerazvijenim regijama.
- Upravo su pregovori u ovom poglavlju ubrzali proces restrukturiranja hrvatskih brodogradilišta u teškoćama, čime se rasterećuju porezni obveznici, a brodogradilišta su dobila priliku za rentabilno poslovanje na tržišnim osnovama.

9 – FINACIJSKE USLUGE

Ovo poglavlje obuhvaća bankarstvo, osiguranje i mirovinske fondove, kao i tržište kapitala. Hrvatska je već ostvarila visoku razinu financijske integriranosti s Europskom unijom, što dodatno pridonosi visokom stupnju stabilnosti financijskog sustava u Hrvatskoj.

- Članstvo u Uniji obogatit će ponudu financijskih usluga i povećati konkurenciju na tržištu.
- Financijske institucije će temeljem odobrenja za rad matične države, primjenom pravila tzv. jedinstvene putovnice moći poslovati u svim državama članicama Unije.
- Hrvatske institucije za nadzor financijskog tržišta sudjelovat će u radu Europskog sustava financijskih supervizora i pripremi propisa koji uređuju jedinstveno financijsko tržište Unije.
- Kreditne unije koje posluju na teritoriju Hrvatske, kao i Hrvatska banka za obnovu i razvitak, trajno su izuzete od primjene propisa Europske unije o kreditnim institucijama.

10 – INFORMACIJSKO DRUŠTVO I MEDIJI

U okviru ovog poglavlja promiče se tržišno natjecanje u području elektroničkih komunikacija s naglaskom na zaštitu potrošača, te razvoj i širu dostupnost novih tehnologija i usluga poput usluge širokopojasnog pristupa Internetu. U području audiovizualne politike odnosno medija, naglasak je na zaštiti maloljetnika od neprimjerenih programskih sadržaja i oglašavanja te pravilima o teletrgovini i oglašavanju.

- Hrvatski građani zbog usklađivanja s europskim zakonodavstvom mogu birati između velikog broja različitih operatora, zbog čega cijene postaju znatno niže. Omogućena je slobodna promjena operatora, uz zadržavanje dotadašnjeg broja i predbroja, bez obzira na mrežu u koju prelaze.

- Ulaskom u Europsku uniju smanjit će se cijena poziva u roamingu, kada se korisnik nalazi na području Europske unije, koja u državama članicama od srpnja 2011. iznosi maksimalno 0,35 eura za odlazni poziv, a 0,11 eura za dolazni poziv (bez PDV-a).
- Uveden je besplatan broj za hitne službe 112, koji se koristi u cijeloj Europskoj uniji.
- U skladu s europskim propisima, stvoren je pravni okvir za uvođenje elektroničkog potpisa koji štedi vrijeme i smanjuje troškove poslovanja.
- Trajanje reklamnih spotova unutar pojedinog sata u udarnom terminu na javnoj televiziji ne smije prijeći 4 minute.

11 – POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVITAK

Cilj usklađivanja u ovom području jest osigurati stabilnu opskrbu kvalitetnom hranom po pristupačnim cijenama, istovremeno omogućujući poljoprivrednicima odgovarajući prihod. Naglasak je i na poticanju ruralnog razvoja i turizma, promociji tradicionalnih ruralnih obrta i kvalitetnih autohtonih proizvoda, uz brigu za očuvanje okoliša.

- Hrvatska će nakon ulaska u Europsku uniju zadržati sličnu razinu postojećih izravnih plaćanja po godini (između 300 i 400 milijuna eura). Pritom će se udio iz nacionalnog proračuna postupno smanjivati dok će se svake godine povećavati udio kojim Europska unija iz svojih poljoprivrednih fondova sudjeluje u cjelokupnom iznosu za izravna plaćanja.
- Za financiranje mjera ruralnog razvoja Hrvatskoj će unutar poljoprivrednih fondova biti na raspolaganju dodatna značajna sredstva.
- Nadalje, povrh iznosa predviđenih za izravna plaćanja i ruralni razvoj, Hrvatskoj će biti dostupno i oko 10 milijuna eura na godišnjoj razini za financiranje programa u vinogradarstvu te 9,6 milijuna eura u narednom desetogodišnjem razdoblju za minirane i minske sumnjive površine, koje nakon razminiranja budu vraćene u funkciju poljoprivrede.
- Pristupanjem Uniji početak će se primjenjivati sustav jedinstvenog plaćanja po gospodarstvu, pri čemu se zadržavaju vezana plaćanja za krave dojilje (105 tisuća grla) te ovce i koze (542 tisuće grla), u kojem će se poticati poštivanje dobre poljoprivredne prakse i ekoloških uvjeta proizvodnje.
- Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 2018. za prilagodbu uvjetima dobre poljoprivredne prakse i ekoloških uvjeta proizvodnje.
- Tri godine od pristupanja Uniji Hrvatska ima pravo isplaćivati određene nacionalne potpore, koje nisu dio zajedničke politike Europske unije, za šećernu repu, ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje, duhan, mliječne krave i rasplodne krmače.
- Imat ćemo i pravo korištenja nacionalne rezerve, tj. utvrđivanja dodatnih prava na plaćanje u pojedinim osjetljivim sektorima, i to za proizvodnju mlijeka, tov goveda, ovce i koze i proizvodnju duhana.
- Hrvatskoj je odobrena mogućnost da u roku od 12 mjeseci od dana pristupanja na razini Unije registrira i zaštiti poljoprivredne i prehrambene proizvode već registrirane i zaštićene na nacionalnoj razini oznakama izvornosti, zemljopisnog podrijetla ili tradicionalnog ugleda (npr. Istarski pršut i sl.).
- Na zajedničko tržište Unije može biti stavljen „pekmez“, tradicionalni hrvatski proizvod koji do sada nije bio prisutan na tom tržištu, a na listu tradicionalnih izraza Europske unije bit će uključene oznake za vina Opolo i Plavac te Samoborski bermet, kao i oznake zemljopisnog podrijetla jakih alkoholnih pića: Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica i Zadarski maraschino

12 – SIGURNOST HRANE, VETERINARSTVO I FITOSANITARNA POLITIKA

Uz osiguranje visoke zaštite zdravlja i potrošača, jedan od glavnih ciljeva ove politike je i zaštita zdravlja i dobrobiti životinja te zdravlja bilja, uz istovremeno sprečavanje unošenja u Europsku uniju i širenja zaraznih i nametničkih bolesti te organizama štetnih za bilje. Posebno su važni sigurnost hrane, pravila higijene za proizvodnju hrane i detaljna veterinarska pravila.

- Tradicionalni proizvodi poput sira i vrhnja i dalje će se moći proizvoditi. U proizvodnji i prodaji takvih namirnica morat će se poštovati higijenski uvjeti, što će pridonijeti većoj kvaliteti i sigurnosti.
- Svi proizvodi na hrvatskom tržištu morat će udovoljavati visokim europskim standardima sigurnosti hrane.
- U području veterinarstva unaprijedit će se uzgoj životinja na farmama, kao i sustav označavanja životinja; tako će se smanjiti trgovina životinjama „na crno“, bez veterinarske kontrole.
- Hrvatskoj je odobreno zadržavanje kaveza za kokoši nesilice koji nisu u skladu s propisima Europske unije do najduže 12 mjeseci nakon pristupanja.
- Rad objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla (u sektoru mesa, mlijeka i ribe) koji nisu usklađeni s europskim standardima do 31. prosinca 2015.
- Uspostava, po pristupanju Uniji, posebnog režima prolaska kroz tzv. neumski koridor pošiljki proizvoda životinjskog podrijetla koje podliježu propisima Unije.

13 – RIBARSTVO

Cilj zajedničke ribarstvene politike Europske unije je osigurati održivo iskorištavanje bogatstava mora, uz očuvanje obalnih i otočnih zajednica ovisnih o ribarstvu. Ona obuhvaća pitanja iskorištavanja i upravljanja ribljim bogatstvima, pitanja uređenja tržišta proizvodima ribarstva, strukturnih potpora, nadzora i kontrole, kao i međunarodnu suradnju u ribarstvu.

- Članstvom ćemo dobiti izravan pristup jedinstvenom tržištu Europske unije, najvećem svjetskom uvozniku ribarskih proizvoda, a zbog izravnog plasmana hrvatskog ulova, proizvoda uzgoja i prerade hrvatski će ribari poslovati po mnogo povoljnijim uvjetima nego danas.
- Za Hrvatsku je u 2013. godini u Europskom fondu za ribarstvo predviđeno 8,7 milijuna eura, a nakon 2014. godine Hrvatska će ravnopravno sudjelovati u raspodjeli sredstava iz fonda namijenjenog ribarstvu.
- Korištenje novčanih sredstava iz fonda namijenjenog ribarstvu te bolja organizacija ovog sektora (objedinjavanjem ponude) omogućit će bolju uključenost hrvatskog ribarstva u europsko tržište i bolji život za naše ribare. Naši će ribari, uzgajivači ribe, riboprerađivači te obalne i otočne zajednice moći modernizirati proizvodnju, jačati infrastrukturu te smanjivati negativan utjecaj na okoliš.
- Hrvatska je u prijelaznom razdoblju dobila pogodniji režim korištenja kočice (pridnene povlačne mreže) – dok se Europskoj uniji kočice mogu koristiti samo na udaljenosti većoj od tri nautičke milje od obale ako je dubina manja od 50 metara, na sjevernom Jadranu, kod Istre i u dijelu Kvarnera, na toj dubini omogućeno je korištenje kočice na udaljenosti od 1,5 nautičke milje. Osim toga premda je na dubinama većima od 50 metara u Uniji korištenje kočice dopušteno tek na udaljenosti većoj od 1,5 nautičke milje, hrvatski će ribari brodovima manjima od 15 metara moći u prijelaznom razdoblju duž cijele obale nastaviti koristiti kočicu kao i do sada, na udaljenosti od jedne nautičke milje. Taj režim moći ćemo i

trajno zadržati ako izradimo odgovarajuće planove upravljanja a odbori ih Europska komisija.

- Hrvatski ribari moći će zadržati i većinu ostalih tradicionalnih ribolovnih alata na način ako i za njih izradimo odgovarajuće planove upravljanja a odobri ih Europska komisija. Hrvatska je također dobila prijelazno razdoblje za zadržavanje malog ribolova za osobne potrebe uz uvjet njegovog postupnog usmjeravanja u druge kategorije ribolova.
- Hrvatskim otocima Mljetu, Visu, Dugom otoku i Lastovu zbog povećanih troškova proizvodnje i njihove udaljenosti, odobrena je viša stopa sufinanciranja. To znači da će u dijelu javnih sredstava kojima se sufinanciraju projekti na ta četiri otoka, Europski fond za ribarstvo sudjelovati s 85%, dok u ostalim državama Europske unije sudjeluje sa 75% sredstava

14 – PROMETNA POLITIKA

Svrha ovog poglavlja je promicanje sigurnosti, učinkovitosti i dostupnosti prometnih usluga krajnjim korisnicima uz zaštitu okoliša. Propisi Europske unije obuhvaćaju cestovni i željeznički promet, unutarnju plovidbu, kombinirani te zračni i pomorski promet – i to tehničke, sigurnosne i socijalne standarde te liberalizaciju unutarnjeg prometnog tržišta Europske unije.

- Usklađujući se s prometnim standardima Unije, Hrvatska je već poboljšala funkcioniranje prometnog sustava u svim aspektima i stvorila pravni okvir koji omogućava daljnje povećanje sigurnosti prometa te bolju zaštitu prava putnika.
- Tako je, primjerice, usklađujući se s europskom pravnom stečevinom Hrvatska uspješno uvela digitalne tahografe – uređaje za digitalno bilježenje vremena vožnje i odmora vozača. Na taj način omogućeno je lakše nadziranje radnog vremena vozača, pravednije tržišno natjecanje s obzirom da se eliminira nelojalna konkurencija prijevoznicima čiji vozači rade dopuštenih devet sati, i – što je najvažnije – time se pridonosi povećanju sigurnosti svih sudionika u prometu na cestama.
- Zahvaljujući sredstvima pretpristupne pomoći Europske unije, uspostavljen je složen tehnički informacijski sustav čime se iz jednog centra omogućava praćenje, upravljanje i organizacija cjelokupnog pomorskog prometa na Jadranu. Uspostavljeni sustav pridonosi sigurnosti plovidbe i konkurentnosti hrvatskih luka.
- U zračnom prometu poboljšana je zaštita prava putnika - u slučaju duljih kašnjenja te otkazivanja putovanja prijevoznik mora osigurati smještaj i hranu putnicima te naknadu ukoliko je putnik zatraži, dodatno se štite prava osoba s invaliditetom, a propisana je i obveza jasnog isticanja pune cijene karte.
- Liberalizacijom nacionalnog prometnog tržišta porast će konkurencija, što će dovesti do povoljnijih cijena i više kvalitete usluga.
- Hrvatskoj je odobrena odgoda primjene europskih propisa o liberalizaciji tržišta do početka 2015. i 2017. u pomorskom prometu kako bi se domaći prijevoznici bolje pripremili za europsku konkurenciju.
- Tijekom najmanje dvije godine od pristupanja hrvatski prijevoznici neće moći obavljati nacionalni cestovni prijevoz (kabotažu) u drugim članicama Unije, ali prema europskom načelu uzajamnosti ni prijevoznici iz drugih članica u tom razdoblju neće moći obavljati iste usluge na hrvatskom teritoriju

15 – ENERGETIKA

Glavne smjernice u području energetike orijentirane su na povećanje energetske sigurnosti Unije te održivi razvoj i borbu protiv klimatskih promjena i emisije stakleničkih plinova, uz djelotvorno korištenje energije i usmjerenost na obnovljive izvore energije, kao i promicanje istraživanja i razvoja u energetici.

- Liberalizacijom i integracijom hrvatskog tržišta električne energije i plina u unutarnje energetske tržište Unije doći će do porasta konkurencije u tom sektoru, što bi za građane trebalo značiti raspoloživost energije po najnižim konkurentnim cijenama i mogući pad cijena.
- Učinkovito korištenje energije, korištenje obnovljivih izvora energije, veća upotreba neutralnih goriva kako bi se smanjila emisija štetnih plinova – sve će se to pozitivno odraziti na život hrvatskih građana, a osobito na dobrobit generacija koje dolaze.

16 – POREZI

Unutar Unije ne postoji obveza usklađivanja svih vrsta poreza, osim izbjegavanja poreznih mjera koje mogu negativno utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Svaka država članica ima pravo zadržati vlastiti porezni sustav, pa čak i uvoditi nove porezne oblike.

- S ciljem poboljšanja borbe protiv poreznih prijevara razvijen je sustav za elektroničku razmjenu informacija o porezu na dodanu vrijednost (VIIES) između Hrvatske i država članica Unije koji će biti u punoj funkciji od prvog dana članstva u Uniji.
- Nulta stopa poreza na dodanu vrijednost - PDV (sve vrste kruha, sve vrste mlijeka, knjige, lijekove HZZO-a i znanstvene časopise) nije u skladu s pravnom stečevinom Unije, pa će je Hrvatska najkasnije s danom ulaska u Uniju ukinuti, ali će moći uvesti minimalne i snižene stope.
- Hrvatska ima pravo nastaviti s oslobađanjem od plaćanja PDV-a na građevinsko zemljište do 31. prosinca 2014.
- Međunarodni prijevoz putnika oslobođen je PDV-a.
- Prag za registraciju poreznih obveznika PDV-a u Hrvatskoj, koji sada iznosi 85 000 kuna (11 675 eura) može biti do 35 000 eura (oko 255 000 kuna. To znači da pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost te koje ostvare godišnji prihod manji od određeno praga neće biti podložne plaćanju PDV-a.
- Europske razine oporezivanja duhanskih proizvoda obvezni smo dostići tek 31. prosinca 2017.
- Danom pristupanja Hrvatske EU prestat će važiti odredbe Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u dijelovima u kojima se propisuje oslobađanje od plaćanja poreza na dodanu vrijednost pri nabavi osobnih automobila.
- Najkasnije do dana pristupanja EU Hrvatska će ukinuti izuzeće od oporezivanja inozemnih novčanih donacija i uvoza doniranih dobara od strane vjerskih ustanova.
- Ukida se stopa od nula posto na kino ulaznice i uvodi snižena stopa s planiranim stupanjem na snagu od dana pristupanja Hrvatske EU.
- Hrvatska će najkasnije do dana pristupanja EU uskladiti odredbe Zakona o trošarinama u pogledu oporezivanja električne energije i prirodnog plina.

17 – EKONOMSKA I MONETARNA UNIJA

Uvođenje eura, kao konačni cilj, ne događa se čim država postane članicom Europske unije, nego kasnije, nakon što se ispune zadani uvjeti vezani uz stabilnost cijena, održivost javnih financija, stabilnost tečaja i razinu dugoročnih kamatnih stopa.

- Usklađivanje nacionalnih ekonomskih politika prema zajedničkim ciljevima koji se temelje na načelima stabilnosti cijena, zdravih državnih financija i održivosti platne bilance povoljno djeluje na gospodarski rast i stvaranje novih radnih mjesta te jača konkurentnost gospodarstva.

18 – STATISTIKA

Europska statistika zasnovana je na načelima neovisnosti, pouzdanosti, povjerljivosti, nepristranosti i objektivnosti. Europsku statistiku na državnoj razini izrađuju i diseminiraju nacionalni statistički zavodi i ostala statistička tijela, a na europskoj razini statistički ured Europske unije - Eurostat. Usporedba podataka prikupljenih u svim državama članicama Europske unije temelj je za donošenje kvalitetnih odluka na europskoj razini.

- Europska unija je ocijenila da je hrvatski statistički sustav i prije otvaranja pregovora djelovao u skladu s načelima službene statistike te je on tijekom pregovora dodatno usklađen sa statističkim sustavom Europske unije i njezinim metodologijama i klasifikacijama.
- U području statistike u Hrvatskoj je došlo do poboljšanja svih standarda na kojima se službena statistika temelji. Unaprijeđena je međunarodna usporedivost podataka službene statistike Republike Hrvatske, njihova kvaliteta, dostupnost i pravodobnost. Članstvo Hrvatske u Europskoj uniji hrvatskim će građanima omogućiti da prema svim statističkim pokazateljima prate gdje se Hrvatska nalazi u odnosu na ostale europske države.

19 – SOCIJALNA POLITIKA I ZAPOŠLJAVANJE

Socijalna politika Europske unije teži postizanju visoke stope zaposlenosti te sigurnih i održivih prihoda. Između ostalog, određuje i štiti prava radnika u slučajevima kolektivnih viškova, stečajeva i preseljenja poslovanja, kao i pravila o radnom vremenu i sigurnosti na radu te zaštiti zdravlja.

- Članstvo u Uniji donosi mogućnost jednostavnijeg zapošljavanja na europskom tržištu rada.
- Radi povećanja konkurentnosti europskog gospodarstva, uz sigurnost zapošljavanja i socijalnu sigurnost, dodatno se potiče cjeloživotno učenje, a europske strategije i fondovi potiču zapošljavanje onih skupina pogođenih dugotrajnom nezaposlenošću, kao i proširenje mreža socijalnih usluga za djecu, starije osobe i osobe s invaliditetom.
- Europsko zakonodavstvo usmjereno je prema stvaranju jednakih mogućnosti za sve uključujući zaštitu načela jednaka plaća za jednak rad, te zabranu diskriminacije po bilo kojoj osnovi.

20 – PODUZETNIŠTVO I INDUSTRIJSKA POLITIKA

Razvoj konkurentnosti industrije te malog i srednjeg poduzetništva prioritet je Europske unije. Europski propisi i fondovi daju okvir i mogućnost za stvaranje konkurentnog

gospodarstva u uvjetima globalizacije, demografskih promjena i potrebe za održivim razvojem.

- Mali i srednji poduzetnici moći će koristiti financijske potpore za jačanje konkurentnosti, uvođenje inovacija i suvremenih informacijskih tehnologija.
- Posebno se potiče poduzetništvo mladih, početnika, osoba s invaliditetom i žena, kao i ulaganje u energetska učinkovitost, zaštitu okoliša i uvođenje sustava upravljanja kvalitetom i međunarodnih normi.
- Uspostavljeni servisi poput e-porezna, e-zdravstveno, e-mirovinsko, e-regos i e-katastar olakšavaju rad poduzetnicima, a program e-Hrvatska obuhvaća aktivnosti razvoja elektroničkih javnih usluga i sadržaja.

21 – TRANS-EUROPSKE MREŽE

Bez moderne infrastrukture koja bi povezivala različite regionalne i nacionalne mreže država članica nije moguće uspostaviti slobodan protok roba, usluga i radnika. Uspostava trans-europskih energetskih, prometnih i telekomunikacijskih mreža važan je element za ostvarivanje ekonomskog rasta i zaposlenosti.

- Energetski i prometni pravci u Hrvatskoj postat će dio zajedničke trans-europske mreže te će projekti na tim pravcima imati status prioriternih projekata od europskog interesa – Hrvatska je kao takve projekte odredila rijeku Dunav te željeznički pravac na X. koridoru (pravac Zagreb – Vinkovci).
- Hrvatska je u trans-europsku prometnu mrežu uključila sve cestovne i željezničke mreže svoga zaleđa povezane s pomorskim lukama, kao i sve pomorske te zračne luke.
- Financijska pomoć već je iskorištena za brojne projekte, poput obnove željezničke pruge Vinkovci-Tovarnik-državna granica ili predviđenog sufinanciranja obnove i modernizacije vodnog puta rijeke Save od Račinovaca (Vukovarsko-srijemska županija) do Siska.

22 – REGIONALNA POLITIKA I KOORDINACIJA STRUKTURNIH INSTRUMENTATA

Više od trećine ukupnog proračuna Europske unije namijenjeno je smanjivanju razlika u razvijenosti država članica i njihovih regija te poticanju razvoja konkurentnosti Europske unije na globalnoj razini. Instrumenti ove politike su Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond i Kohezijski fond.

- Utvrđene statističke regije ne znače izmjenu teritorijalnog ustroja Hrvatske, već predstavljaju statističku osnovu za korištenje sredstava iz fondova Europske unije za zemlje članice. Po ulasku u Europsku uniju sve hrvatske regije moći će koristiti ova sredstva.
- Od većih infrastrukturnih projekata financiranih iz programa pretprijetne pomoći Unije trenutno su u Hrvatskoj u provedbi projekti koji će pridonijeti poboljšanju opskrbe i kvalitete vode (Karlovac, Slavonski Brod, Drniš i Knin), izgradnji novih centara za gospodarenje otpadom (Bikarac, Kaštijun, Marišćina) te razvoju željezničke infrastrukture (Vinkovci-Tovarnik, Okučani-Novska, zagrebački Glavni kolodvor).
- Od trenutka članstva u Uniji strateška područja ulaganja iz strukturnih instrumenata bit će ona koja su važna za razvoj hrvatskog gospodarstva i poticanje zapošljavanja, a sukladna su politikama Europske unije. Ona će svakako uključivati područja prometa, zaštite okoliša, energetike, obrazovanja, istraživanja i tehnološkog razvoja, socijalne uključenosti te potporu razvoju poduzetništva i stvaranju regionalnih potencijala za gospodarski razvoj.

23 – PRAVOSUĐE I TEMELJNA PRAVA

Europski standardi u ovom poglavlju odnose se na jačanje neovisnosti, nepristranosti i profesionalnosti u pravosuđu, provedbu mjera prevencije i borbe protiv korupcije, te očuvanje visokih standarda zaštite ljudskih prava i prava manjina. Ostvarenje navedenih vrijednosti cilj je koji Hrvatska dijeli s državama članicama Europske unije.

- Aktivnosti i reforme koje Hrvatska provodi u okviru borbe protiv korupcije jedan su od najvećih dobitaka za građane. Izgrađen je snažan zakonodavni i institucionalni okvir za otkrivanje, progon i sankcioniranje korupcije i organiziranog kriminala. Uspostavljen je učinkovit sustav oduzimanja imovinske koristi stečene na nezakonit način, kao i snažnija kontrola izvora i načina trošenja novca u javnom djelovanju.
- Ojačan je pravni i institucionalni okvir za sprečavanje i suzbijanje diskriminacije. Pokrenut je sustav besplatne pravne pomoći. Dodatno je podignuta razina ukupne zaštite ljudskih prava. Izmjenama Ustava i relevantnih zakona dodatno je osigurana samostalnost Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća čime su ove institucije postale isključivo nadležne na izbor, upravljanje karijerama pravosudnih dužnosnika te sankcioniranje onih koji na bilo koji način krše etičke i profesionalne standardne sudačke i državnoodvjetničke profesije.
- U pogledu profesionalnosti pravosuđa je prerastanjem Pravosudne akademije u samostalnu instituciju dobilo mjesto za trajno stručno usavršavanje, počevši od inicijalne izobrazbe vježbenika, kroz djelovanje Državne škole za pravosudne dužnosnike do programa cjeloživotnog učenja i usavršavanja sudaca i državnih odvjetnika.
- Povećana je učinkovitost pravosuđa. Izmijenjeni su procesni zakoni te racionalizirani sudovi i državna odvjetništva. Provedene reforme pojednostavile su i ubrzale sudske postupke, a broj neriješenih predmeta na sudovima je u zadnjih 6 godina smanjen za više od 50%.

24 – PRAVDA, SLOBODA I SIGURNOST

U okviru ovog pregovaračkog poglavlja uređuju se upravljanje državnom granicom, politika viza, politika azila, zakonite migracije i suzbijanje nezakonitih migracija, suzbijanje organiziranog kriminaliteta, krijumčarenja i trgovine drogama te terorizma, pravosudna suradnja u kaznenim i građanskim stvarima, kao i suradnja policijskih, pravosudnih i carinskih tijela radi unapređenja sloboda i povećanja sigurnosti građana.

- Nakon što se ispune uvjeti za priključenje u schengenski sustav, hrvatskim građanima bit će omogućeno slobodno kretanje bez graničnih kontrola unutar schengenskog prostora.
- Učinkovita kontrola vanjske morske i kopnene granice Europske unije, koja se stalno unapređuje, dodatno će onemogućiti ugrožavanje sigurnosti koje ima izvorište izvan Unije.
- Kroz zajedničke aktivnosti na suzbijanju organiziranog kriminala, krijumčarenja roba, trgovine ljudima i trgovine drogama građani će uživati veći stupanj sigurnosti.

25 – ZNANOST I ISTRAŽIVANJE

Znanost, istraživanje i tehnološki razvoj potiču gospodarski rast i otvaranje novih radnih mjesta te su stoga prepoznati kao ključni elementi za osiguranje bolje kvalitete života građana.

- Otvaraju se dodatne mogućnosti za razvoj djelotvornog znanstvenog i tehnološkog sustava te povećavaju ulaganja u ova područja.

- Punopravno sudjelovanje u programima Europske unije za znanost i istraživanje omogućuje uključivanje hrvatskih znanstvenika u međunarodne znanstveno-istraživačke projekte i osigurava dodatna sredstva za financiranje znanosti i istraživanja.
- Članstvo u Europskoj uniji olakšava i povećava mobilnost znanstvenika i istraživača.

26 – OBRAZOVANJE I KULTURA

U području obrazovanja, usavršavanja, mladih, kulture i sporta ovlasti prvenstveno pripadaju državama članicama, što znači da se odluke donose na nacionalnoj razini. Europska unija brojnim raspoloživim mehanizmima pridonosi razvoju kvalitetnog obrazovanja i mobilnosti mladih te promiče zajednički europski kulturni prostor. U provedbi kulturne politike Europska unija poštuje nacionalnu i regionalnu raznolikost kultura država članica.

- Sudjelovanjem Hrvatske u Programu za cjeloživotno učenje, hrvatski državljani mogu boraviti u Europskoj uniji radi studiranja, studijskih posjeta, obavljanja stručne prakse te stručnog usavršavanja i osposobljavanja. Hrvatski državljani moći će studirati na europskim visokim učilištima pod istim uvjetima kao i državljani države članice u kojoj se nalazi sveučilište.
- Kao rezultat sudjelovanja Hrvatske u inicijativi povezivanja Hrvatskog kvalifikacijskog okvira s Europskim kvalifikacijskim okvirom, kvalifikacije stečene u Hrvatskoj bit će lako prepoznatljive na europskom tržištu rada.
- Hrvatska je postala punopravna korisnica programa Mladi na djelu namijenjenog mladima i organizacijama civilnog društva koje su aktivne u radu s mladima.
- Hrvatska sudjeluje i u programu Kultura 2007.-2013., koji promiče zajednički europski kulturni prostor poticanjem mobilnosti kulturnih djelatnika i međunarodnog predstavljanja kulturno-umjetničkih djela te međukulturalnog dijaloga.

27 – OKOLIŠ

Kroz politiku zaštite okoliša države članice Europske unije zajednički provode mjere za zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka, zaštitu voda, zaštitu prirodnih staništa i u njima nastanjenih biljnih i životinjskih vrsta. Poduzimaju aktivnosti koje pridonose boljem gospodarenju otpadom te djelotvornijoj kontroli industrijskog onečišćenja, kemikalija i genetski modificiranih organizama.

- Usklađivanjem i odgovarajućom provedbom propisa iz područja zaštite okoliša, Hrvatska osigurava visoke ekološke standarde čime doprinosi zaštiti zdravlja svojih građana.
- Ulaganjem u očuvanje i poboljšanje kakvoće okoliša, Hrvatska osigurava i svoj status poželjnog turističkog odredišta, a visoki ekološki standardi poticajni su i za eko-inovacije, otvaraju nove poslovne mogućnosti i čine hrvatsku industriju konkurentnom na europskom, ali i ostalim tržištima.
- U skladu s ekološkom mrežom Europske unije NATURA 2000 stvorena je nacionalna ekološka mreža koja uključuje kopnena i morska područja i koja pridonosi očuvanju biološke raznolikosti.
- Velik dio troškova dostizanja europskih standarda na području zaštite okoliša bit će moguće financirati putem strukturnih fondova namijenjenih državama članicama Europske unije.
- Hrvatska je već ostvarila bespovratnu pomoć Europske unije za područje zaštite okoliša za razdoblje 2007.-2011. u iznosu od 96,7 milijuna eura.

- Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine za izgradnju potrebnih centara za gospodarenje otpadom.
- Hrvatska će tijekom odobrenog prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2020. godine postupno smanjivati udio biorazgradivog otpada na odlagalištima kako bi postigla traženu razinu od 35% masenog udjela biorazgradivog komunalnog otpada.
- Kako bi izgradila sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2023. godine.
- Za ispunjavanje novih ili strožih zahtjeva javne vodoopskrbe kojima se osigurava veća kakvoća vode namijenjene za piće, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine. Po pristupanju Europskoj uniji, Hrvatska će zatražiti daljnje produljenje roka radi ispunjavanja ovih zahtjeva za dodatne 3 godine.
- Hrvatska će najkasnije do pristupanja Europskoj uniji izraditi akcijski program kojim će se uspostaviti razdoblje prilagodbe od 4 godine potrebno za izgradnju spremnika za stajski gnoj na poljoprivrednim gospodarstvima koja imaju stoku, čija primjena počinje nakon pristupanja Uniji.
- Radi prilagodbe europskim propisima o sprječavanju i nadzoru onečišćenja za 67 industrijskih postrojenja koja moraju ispuniti zahtjeve za izdavanje tzv. okolišne dozvole, koja uvodi posebnu odgovornost velikih proizvodnih i energetske sustava prema okolišu, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine.
- Tijekom prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2017. godine Hrvatska će postupno prilagoditi postojeće velike uređaja za loženje (energane) europskim zahtjevima u vezi sa smanjenjem emisije onečišćujućih tvari u zrak iz tih uređaja.
- Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2015. godine za usklađivanje s europskim propisima o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva koji nastaju upotrebom organskih otapala u određenim aktivnostima i postrojenjima (npr. procesi nanošenja ljepila na neku površinu, procesi premazivanja, kemijsko čišćenje robe, površinsko čišćenje, proizvodnja premaza, lakova, boja i ljepila, proizvodnja farmaceutskih proizvoda, tiskanje, ekstrakcija biljnog ulja i životinjske masti i rafinacija biljnog ulja), i to za 49 takvih postrojenja, te izuzeće za procese premazivanja brodova za šest brodogradilišta do 31. prosinca 2015. godine, uz primjenu najboljih raspoloživih tehnika.
- Gospodarenje opasnim kemikalijama. Hrvatska je osigurala 3 razdoblja prilagodbe propisima o sigurnom gospodarenju opasnim kemikalijama od po 6 mjeseci od dana pristupanja Europskoj uniji, radi usklađivanja s propisima o registraciji, čime će se hrvatskim tvrtkama omogućiti vrijeme potrebno za pripremu registracijskih dosjea, te radi usklađivanja s odredbama o jedinstvenom zastupniku, registraciji tvari i informiranju.
- U odnosu na trgovanje kvotama emisija stakleničkih plinova u sektoru zrakoplovstva, Hrvatska je ishodila izuzeće od primjene propisa Europske unije kojima se utvrđuje shema za trgovanje kvotama emisije stakleničkih plinova, do 31. prosinca 2013. godine.
- Što se tiče ograničenja emisija stakleničkih plinova država članica u sektorima koji nisu u sustavu trgovanja emisijama za 2020. godinu u odnosu na razine emisija stakleničkih plinova 2005. godine, za Hrvatsku će ograničenje iznositi +11%. Što se tiče ukupne količine emisijskih kvota stakleničkih plinova Europske unije u sustavu trgovanja emisijama ukupna kvota za Hrvatsku za razdoblje 2013–2020. bit će 9.080 gigagrama ekvivalenta ugljičnog dioksida (mjere za opisivanje koliko globalno zagrijavanje može prouzročiti određena vrsta i količina stakleničkih plinova). Za Hrvatsku je određeno povećanje postotka kvote emisija stakleničkih plinova koje države članice mogu prodavati na aukciji u iznosu od 26%.

28 – ZAŠTITA POTROŠAČA I ZDRAVLJA

Zaštita gospodarskih interesa potrošača, informiranje i obrazovanje potrošača te djelotvorno organiziranje radi zaštite njihovih interesa osnovna su načela politike zaštite potrošača u Europskoj uniji. Zajednička politika zaštite zdravlja ostvaruje se kroz promicanje zdravlja i nadzor nad ostvarivanjem ciljeva zdravstvene politike.

- Regulacija i nadzor područja zaštite potrošača omogućuju veći stupanj sigurnosti proizvoda, a time i bolju zaštitu zdravlja potrošača, kao i opće povećanje kvalitete života. Time se smanjuju izdaci u zdravstvu, odnosno troškovi liječenja ozljeda i bolesti uzrokovanih korištenjem nesigurnih proizvoda.
- Razvoj sustava izvanjudskog rješavanja sporova na području zaštite potrošača rasterećuje sudove, a rad udruga za zaštitu potrošača pridonosi jačanju utjecaja potrošača.
- Uključivanjem u Sustav brzog uzbunjivanja RAPEX za razmjenu upozorenja i informacija o opasnim neprehrambenim proizvodima podiže se opća razina sigurnosti proizvoda, između ostalog sprečavanjem prodaje i povlačenjem s tržišta proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača.
- Primjenom visokih standarda Europske unije Hrvatska jamči izvrsnost transplantacijskih usluga u skladu s najsuvremenijim tehnološkim i medicinskim dostignućima u ovom području zdravstvenih usluga. Hrvatska je u području darivanja i presađivanja organa u 2010. godini postala jednom od najuspješnijih europskih zemalja, a u veljači 2011. godine proglašena je Regionalnim zdravstvenim centrom za razvoj programa darivanja i transplantaciju organa, u okviru Zdravstvene mreže zemalja jugoistočne Europe.
- Primjena europskih standarda garancija je visoke kvalitete transfuzijskog liječenja i sigurnosti krvi i krvnih pripravaka, kao i bioloških materijala koji se upotrebljavaju u postupcima liječenja.

29 – CARINSKA UNIJA

Carinska unija obuhvaća ukupnu trgovinu robom među državama članicama Unije bez primjene carinskog nadzora, dok su zabranjene carine i pristojbe s istim učinkom na uvoz i izvoz robe između njih. Sve države članice Europske unije primjenjuju jednake carinske pristojbe na robu koja se uvozi iz zemalja koje nisu članice Unije.

- Pristupanjem Uniji granica sa Slovenijom i Mađarskom postat će unutarnja granica Europske unije, na kojoj se ukidaju carinske kontrole, dok će granice Hrvatske s Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Srbijom postati vanjske granice Unije i na njima se zadržava carinska kontrola.
- Hrvatska je već ostvarila visok stupanj usklađenosti s europskim carinskim propisima te će od prvog dana članstva biti spremna u potpunosti primjenjivati sve europske propise u ovom području.
- Po pristupanju Hrvatske Europskoj uniji, hrvatski će građani moći kupiti robu u bilo kojoj državi članici Unije te je bez ikakvih carinskih pristojbi uvesti u Hrvatsku.

30 – VANJSKI ODNOSI

Ovo područje odnosi se na propise o vanjskoj trgovini, obveze iz članstva u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, sve trgovinske sporazume Europske unije sa zemljama nečlanicama, kao i razvojnu pomoć koju Unija pruža zemljama u razvoju i najmanje razvijenim zemljama.

- Hrvatska će danom pristupanja Uniji početi primjenjivati ugovore koje je Europska unija sklopila s trećim zemljama.
- Učvrstit će se mogućnost sklapanja različitih oblika strateških saveza i zajedničkih ulaganja hrvatskih partnera s partnerima iz ostalih država članica Unije radi zajedničkog nastupa na trećim tržištima.

31 – VANJSKA, SIGURNOSNA I OBRAMBENA POLITIKA

Vanjska, sigurnosna i obrambena politika doprinosi jačanju i konsolidiranju uloge Europske unije na globalnoj političkoj sceni te širenju vrijednosti za koje se Unija zauzima. U okviru ove politike Unija razvija odnose sa strateškim partnerima i vodi kontinuirani dijalog s predstavnicima trećih država, saveza i međunarodnih organizacija na globalnoj i regionalnoj razini. Korištenjem političkih, pravnih, diplomatskih, vojnih, policijskih i drugih instrumenata koje imaju na raspolaganju, Unija i njezine države članice daju značajan doprinos svjetskom miru i sigurnosti.

- Kroz sudjelovanje u Europskoj službi za vanjsko djelovanje i europskoj diplomatskoj mreži Hrvatska će postati prisutnija u onim dijelovima svijeta u kojima do sada, zbog ograničene veličine vlastite diplomatske mreže, nije bila nazočna.
- Ako u pojedinom slučaju dobrovoljno i samostalno odluči, Hrvatska će moći kroz sudjelovanje u civilnim i vojnim misijama koje pokreće Europska unija, pridonijeti smirivanju kriznih žarišta te izgradnji demokratskih društava i institucija u raznim dijelovima svijeta.

32 – FINANCIJSKI NADZOR

Financijski nadzor obuhvaća unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru, vanjsku reviziju, zaštitu financijskih interesa država članica Europske unije, zaštitu eura od krivotvorenja, te borbu protiv nepravilnog korištenja sredstava Unije.

- Unapređenje sustava upravljanja i kontrola nad javnim sredstvima pridonosi odgovornijem, transparentnijem i učinkovitijem trošenju proračunskog novca te služi kao učinkovit alat za borbu protiv korupcije.
- Osnovan je Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevara u Ministarstvu financija, kao središnja nacionalna kontakt točka za suradnju s Europskim uredom za borbu protiv prijevara (OLAF).
- U okviru Hrvatske narodne banke uspostavljena je odgovarajuća administrativna struktura i procedura potrebna za borbu protiv krivotvorenja novčanica i kovanica eura.
- Ustavom je zajamčena neovisnost Državnog ureda za reviziju, kao najviše revizijske institucije u Hrvatskoj.

33. FINANCIJSKE I PRORAČUNSKE ODREDBE

Svaka članica Europske unije ima pravo korištenja sredstava iz zajedničkog proračuna Europske unije, ali i obvezu uplate u proračun. Zajednički proračun se puni iz tri osnovne vrste prihoda: tradicionalnih vlastitih sredstava (prihodi od carina, uključujući i carine na poljoprivredne proizvode, i pristojbe na šećer), vlastitih sredstava po osnovi poreza na

dodanu vrijednost (PDV) te vlastitih sredstava iz uplata država članica na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND).

- Hrvatska će biti neto primateljica proračunskih sredstava Europske unije, tj. više će primati iz proračuna Unije nego što će u njega uplaćivati.
- Ulaskom u Europsku uniju Hrvatska se neće nalaziti u lošijoj financijskoj poziciji u odnosu na vrijeme pregovora i pristupanja. Hrvatskoj će na raspolaganju biti i privremena financijska pomoć Unije za poboljšanje nacionalne proračunske pozicije, te za daljnje jačanje administrativnih i institucionalnih kapaciteta za provedbu pravne stečevine.

FINANCIJSKI PAKET ZA PRISTUPANJE REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI	
(prema datumu pristupanja 1. srpnja 2013.)	
ODOBRENA SREDSTVA HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE 1. SRPNJA – 31. PROSINCA 2013.	
(u milijunima eura, u tekućim cijenama)	
SUDJELOVANJE U INICIJATIVAMA I PROGRAMIMA EU1	47,4
STRUKTURNI FONDOVI I KOHEZIJSKI FOND	449,4
Kohezijski fond	149,8
strukturni fondovi2	299,6
POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ	20,4
	(bez izdataka u kurzivu)
tržišne mjere	9
potpora sektoru vina3	3,159
izravna plaćanja poljoprivrednicima4	93,25
tzv. minska omotnica	2,4
potpora ruralnom razvoju (IPARD)5	13,85
Europski fond za ribarstvo	8,7
ostale mjere, inicijative i programi EU u ovom području	2,7
GRAĐANSTVO, SLOBODA, SIGURNOST I PRAVDA	73,3
Schengenski instrument6	40
Prijelazni instrument7	29
ostale mjere, inicijative i programi EU u ovom području	4,3
ADMINISTRACIJA8	22
INSTRUMENT ZA JAČANJE NOVČANOG TOKA9	75
UKUPNO	687,5
UKUPNO (uključujući izdatke u kurzivu)	800,16
PROCJENA UPLATA REPUBLIKE HRVATSKE U PRORAČUN EU10	267,7

1 Riječ je o inicijativama i programima Europske unije koji imaju za cilj jačanje konkurentnosti za rast i zapošljavanje unutar Europske unije (npr. financiranje transeuropskih prometnih i energetske mreže, znanosti i istraživanja, cjeloživotnog učenja, konkurentnosti, inovacija, itd.).

2 Strukturnim fondovima zajednički se nazivaju Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond.

3 Zbog kratkoće preostalog programskog razdoblja od samo šest mjeseci u tekućem financijskom okviru Europske unije 2007–2013. Hrvatska će s provedbom programa u sektoru vina započeti u novom financijskom okviru Europske unije 2014–2020. Navedeni će iznos biti pridodan redovitim godišnjim alokacijama tijekom 2014, 2015. i 2016. godine (godišnje povećanje od 1,053 milijuna eura).

4 Navedeni izdaci za izravna plaćanja poljoprivrednicima i minske omotnice utvrđeni su pristupnim pregovorima između Hrvatske i Europske unije, ali se, slijedom uobičajene prakse Europske unije, njihove isplate uvijek realiziraju u idućoj godini.

5 Hrvatska će do kraja trenutnog financijskog okvira Europske unije 2007–2013. nastaviti provoditi pretpristupni program ruralnog razvoja IPARD. Alokacija za Hrvatsku za program IPARD za cijelu 2013. godinu iznosi 27,7 milijuna eura (utvrđeno proračunskim planiranjem programa IPA u Europskoj uniji).

6 Riječ je o privremenom instrumentu namijenjenom novim državama članicama u prvim godinama članstva kao pomoć u financiranju mjera na novim vanjskim granicama Europske unije i pripremama za provedbu schengenske pravne stečevine.

7 Riječ je o privremenom instrumentu namijenjenom novim državama članicama u prvim godinama članstva kao pomoć u financiranju mjera za razvoj i jačanje nacionalnih administrativnih i pravosudnih sposobnosti za provedbu i primjenu zakonodavstva Europske unije.

8 Izdaci su namijenjeni pokrivanju troškova prevođenja na hrvatski jezik unutar institucija Europske unije i plaća hrvatskih državljana zaposlenih u institucijama Europske unije.

9 Riječ je o privremenom instrumentu namijenjenom novim državama članicama u prvim godinama članstva kao pomoć u poboljšanju novčanog toka u nacionalnom proračunu.

10 Navedeni iznos procijenile su nadležne službe Europske komisije temeljem standardne metodologije za izračun doprinosa država članica proračunu Europske unije.

34. INSTITUCIJE

U ovom poglavlju određena je zastupljenost hrvatskih predstavnika u institucijama Europske unije i sudjelovanje Hrvatske u postupku donošenja svih odluka Europske unije.

- Hrvatski jezik postat će službeni jezik Europske unije.
- Kao i sve ostale države članice, Hrvatska će imati jednog povjerenika u Europskoj komisiji te po jednog suca u Sudu i u Općem sudu, kao i jednog člana Revizorskog suda.
- U Europskom parlamentu, poput Irske i Litve, imat ćemo 12 zastupničkih mjesta.
- Hrvatska će biti predstavljena u Europskom vijeću, kojeg čine šefovi država ili vlada država članica, a koje Europskoj uniji daje politički poticaj za djelovanje te utvrđuje opće političke smjernice i prioritete.
- Hrvatska će, poput Danske, Irske, Litve, Slovačke i Finske, imati 7 glasova pri donošenju odluka i akata u Europskom vijeću i Vijeću Europske unije za koje se zahtijeva kvalificirana većina. U slučajevima kad se odluka donosi jednoglasno, hrvatski će glas imati jednaku težinu kao i glasovi ostalih država članica.
- Opće vijeće Europske središnje banke dobit će i jednog člana iz Hrvatske – guvernera Hrvatske narodne banke – kao i Vijeće guvernera Europske investicijske banke, gdje ćemo također imati svog predstavnika.
- U Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te u Odboru regija Hrvatska će imati po 9 predstavnika.

35. OSTALA PITANJA

Ovo poglavlje uključuje razna pitanja koja se mogu pojaviti tijekom pregovora, a koja nisu obuhvaćena ostalim pregovaračkim poglavljima ili su se pojavila nakon zatvaranja drugih poglavlja. Primjerice riječ je o sudjelovanju Hrvatske u Europskom razvojnom fondu, Istraživačkom fondu za ugljen i čelik te Europskoj investicijskoj banci. Obuhvaćeni su također prijelazni aranžmani za razdoblje između potpisivanja Ugovora o pristupanju i ulaska u Uniju i tzv. zaštitne klauzule (opća ekonomska klauzula, klauzula koja se odnosi na unutarnje tržište te klauzula koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde).

- Neumski koridor. Uzimajući u obzir zemljopisnu specifičnost i dužinu neumskog koridora (9 km), Hrvatska je osigurala da, po pristupanju Europskoj uniji, može primjenjivati posebni režim koji omogućuje izuzeće za domaću robu koja prolazi kroz neumski koridor od obveze podnošenja ulaznih/ izlaznih skraćenih deklaracija (prethodne najave pošiljki elektroničkim putem). Taj će se režim primjenjivati na pošiljke robe čija ukupna vrijednost navedena na računu ili prijevoznoj ispravi ne premašuje 10.000 eura. Time je omogućeno neometano kretanje najvećeg dijela domaće robe preko stranog carinskog područja (neumski koridor), što je od prioritetne važnosti za opskrbu dubrovačkog područja.

- Kyotski protokol. Europska unija Hrvatskoj je prenijela do 7 milijuna tona CO₂, tj. Jedinica dodijeljene kvote izdanih temeljem Kyotskog protokola za razdoblje 2008–2012, ako Hrvatskoj to bude potrebno, uz uvjet da će potrošeni dio ovog iznosa Hrvatska morati vratiti u razdoblju 2013–2020, kako bi se Hrvatskoj omogućilo da u potpunosti ispuni svoj cilj prema Kyotskom protokolu.
- Ugovor o pristupanju RH EU definira metodologiju provođenja pretpristupnog monitoringa (pregleda ispunjavanja obveza u zatvorenim poglavljima) od datuma završetka pregovora do stupanja u članstvo EU. Za monitoring je nadležna Europska komisija, obuhvaća 33 poglavlja pregovora sa posebnim naglaskom na poglavlja 8., 23. i 24.